

Postbus 47 | 6700 AA Wageningen

Ministerie van Economische Zaken & Innovatie
Directeur van de Directie Agroketens en Visserij
t.a.v. Ir. C. Lever
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Wettelijke
Onderzoekstaken
Natuur & Milieu

DATUM
13 februari 2012

ONDERWERP
Bepalingen voor het
vernietigen van de graszode
van grasland

UW KENMERK
Brief 182726 van 12 april
2011

ONS KENMERK
12/N&M0006

POSTADRES
Postbus 47
6700 AA Wageningen

BEZOEKADRES
Wageningen Campus
Gebouw 100
Droevendaalsesteeg 3
6708 PB Wageningen

INTERNET
www.wotnatuurenmilieu.wur.nl

KvK NUMMER
09098104

CONTACTPERSOON
J.W. Eimers

TELEFOON
0317-485471

E-MAIL
jolanda.eimers@wur.nl

Geachte heer Lever,

Op uw verzoek (brief 182726 van 12 april 2011, met onderwerp "Bepalingen voor het vernietigen van de graszode van grasland") heeft een ad hoc werkgroep van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM) de milieukundige gevolgen beoordeeld van:

- Het scheuren van grasland op zandgrond in het kader van graslandvernieuwing in de periode van 15 september tot 1 november;
- Het scheuren van grasland op zandgrond in de maand oktober, ten behoeve van de teelt van bollen, die in het voorjaar worden geplant.

Daarboven vraagt u in voornoemde brief aan te geven in hoeverre eventuele negatieve effecten van het scheuren in het najaar kunnen worden beperkt door het stellen van aanvullende voorwaarden. Met het oog op de voorbereiding van het vijfde actieprogramma heeft u gevraagd het advies uiterlijk november 2011 op te leveren.

Een concept-versie van het advies is met uw medewerker Ir. P.A. Soons besproken in november 2011. Een tweede concept van het advies is in januari 2012 met Ir. P.A. Soons besproken. Het tweede concept is een uitgebreide versie van het eerste concept, omdat naar aanleiding van discussies over grondontsmetting binnen uw ministerie aan de CDM is gevraagd om ook na te gaan wat de effecten zijn van grondontsmetting op nitraatuitspoeling na scheuren van grasland of na de teelt van snijmais. Bij snijmais vraagt u om te beoordelen hoe groot het effect van grondontsmetting op nitraatuitspoeling is ten opzichte van het effect van de teelt van een vanggewas.

In de bijlage van deze brief is de rapportage van de CDM-werkgroep opgenomen, getiteld: "Effecten van scheuren van grasland en grondontsmetting in het najaar op nitraatuitspoeling" (bijlage 1). In deze rapportage worden alle, hiervoor genoemde, vragen beantwoord. Hieronder wordt het advies van de CDM samengevat.

Graslandvernieuwing

De belangrijkste conclusies met betrekking tot graslandvernieuwing zijn:

- Het risico op nitraatuitspoeling is groter bij scheuren en herinzaai in het najaar dan bij scheuren en herinzaai in het voorjaar.
- Als er gescheurd wordt in het najaar, dan kan de toename van de nitraatuitspoeling uit het gescheurde grasland ten opzichte van scheuren in het voorjaar worden gecompenseerd door de stikstofgebruiksnorm voor het gehele bedrijf te korten, zodat de gemiddelde nitraatuitspoeling voor het bedrijf niet verandert.

- Andere maatregelen die de nitraatuitspoeling door het scheuren in het najaar kunnen beperken zijn het verlagen van de stikstofbemesting van het grasland, het eerder stoppen met bemesting (bijvoorbeeld 1 juli) en het toepassen van nitrificatieremmers. De nitraatuitspoeling zal door deze maatregelen echter waarschijnlijk niet worden verminderd tot het niveau dat wordt gerealiseerd bij het scheuren en herinzaai in het voorjaar.

Scheuren van grasland ten behoeve van de teelt van bollen die in het voorjaar worden geplant

Er zijn geen experimentele gegevens beschikbaar over het effect van tijdstip van scheuren en grondontsmetting op nitraatuitspoeling uit gescheurd grasland. Op basis van andere literatuur en aannames over mineralisatie, effecten van grondontsmetting en stikstofopname door vanggewassen wordt geconcludeerd dat

- Het risico op nitraatuitspoeling bij scheuren en grondontsmetting in oktober waarschijnlijk hoger is dan bij scheuren en grondontsmetting in augustus gevolgd door inzaai van een vanggewas vóór 15 september, indien dit vanggewas in het voorjaar wordt vernietigd;
- Het risico op nitraatuitspoeling bij scheuren en grondontsmetting in oktober waarschijnlijk gelijk of lager is dan bij scheuren en grondontsmetting in augustus gevolgd door inzaai van een vanggewas vóór 15 september, indien dit vanggewas in het najaar wordt vernietigd.

De onzekerheid van deze conclusies is echter groot. Het risico op uitspoeling zal bovendien verschillen tussen jaren, omdat zowel de temperatuur als de neerslag een groot effect hebben op de mineralisatie, de stikstofopname door het vanggewas en de remming van nitrificatie door grondontsmetting.

Effecten van grondontsmetting na de teelt van snijmaïs op nitraatuitspoeling

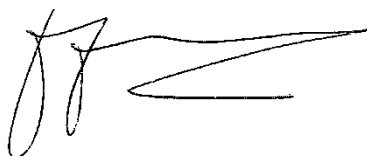
Op basis van de beperkte hoeveelheid informatie die beschikbaar is, wordt geconcludeerd dat het reducerend effect van grondontsmetting op nitraatuitspoeling na snijmaïs

- vergelijkbaar is met die van een vanggewas, indien dit gewas begin oktober wordt ingezaaid,
- groter is dan die van een vanggewas, indien het vanggewas na half oktober wordt ingezaaid en
- kleiner is dan die van een vanggewas, indien het vanggewas in september wordt ingezaaid.

De onzekerheid van deze conclusies is groot, want er is geen onderzoek beschikbaar waarin de effecten van grondontsmetting en de teelt van vanggewassen op de uitspoeling van nitraat is vergeleken.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Prof. Dr. Ir. O. Oenema
Voorzitter Commissie van Deskundigen Meststoffenwet

cc. Dr. Ir. G. L. Velthof (secretaris CDM)
Ir. P.A. Soons, EL&I-DL, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag